

TURISME

**L'OBSERVATORI PER AL DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE DE LA GARROTXA**

2020

Informe del sector turístic de la Garrotxa. Any 2019.

Composició de l'oferta

Indicador	Valor	Font
Nombre d'allotjaments reglats	554 vs 500	Generalitat de Catalunya
Nombre d'hotels	46 vs 46	Generalitat de Catalunya
Nombre d'establ. de turisme rural	133 vs 133	Generalitat de Catalunya
Nombre d'apartaments	13 vs 11	Generalitat de Catalunya
Nombre d'habitatges d'ús turístic	319 vs 269	Generalitat de Catalunya
Nombre de càmpings	18 vs 17	Generalitat de Catalunya
Nombre d'albergs i cases colònies	25 vs 24	Generalitat de Catalunya
Nombre de places en allotjaments reglats	11.658 vs 10.059	Generalitat de Catalunya
Nombre de restaurants	173 vs 170	Ajuntaments
Nombre de bars	126 vs 146	Ajuntaments
Nombre d'empreses d'activitats	32 vs 32	Turisme Garrotxa
Nombre d'agències de viatge receptives associades a Turisme Garrotxa.	2 vs 2	Turisme Garrotxa Nota: la Generalitat de Catalunya ha deixat de subministrar la info sobre les AAVV existents a Catalunya.
Nombre total d'empreses turístiques (allotjaments + restaurants + bars + activitats + AAVV)	887 vs 850	Generalitat de Catalunya + SITGAR + Turisme Garrotxa
Nombre d'empreses associades a Turisme Garrotxa	263 vs 246	Turisme Garrotxa
Nombre d'empreses membres del Servei d'Innovació i Producte de Turisme Garrotxa	58 vs 48	Turisme Garrotxa
Nombre d'empreses acreditades amb la Carta Europea de Turisme Sostenible	42 vs 38	Turisme Garrotxa

Composició de la demanda

Indicador		Valor	Font
Nombre de persones ateses a la xarxa d'Oficines de Turisme de la Garrotxa i Centres d'Informació del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.		194.787 vs 215.603	Turisme Garrotxa
	Procedència		
	Catalunya	55,9% vs 52,6%	
	Europa	19,3% vs 21%	
	Reste de l'Estat	18,6% vs 19,6%	
	Reste del món	6,2% vs 6,8%	
	Estacionalitat		
	Gener	2.949 vs 3.370	
	Febrer	5.706 vs 5.623	
	Març	14.976 vs 17.429	
	Abril	20.269 vs 19.710	
	Maig	14.036 vs 16.521	
	Juny	12.930 vs 13.954	
	Juliol	16.565 vs 19.575	
	Agost	34.577 vs 32.103	
	Setembre	24.868 vs 31.971	
	Octubre	18.719 vs 17.183	
	Novembre	15.368 vs 14.888	
	Desembre	13.824 vs 23.276	

	Tipologia		
	Famílies	38,2% vs 33,9%	
	Parelles	26,7% vs 17,6%	
	Grups d'amics	12,3% vs 29,7%	
	Individuals	3,6% vs 3,3%	
	Grups de jubilats	10,2% vs n.d.	
	Grups d'estudiants	1,6% vs n.d.	
	Grups d'empreses	0,1% vs 0,3%	
	Grups	18,4% vs 11,8%	
	Altres	0,3% vs 3,4%	
	Desconegut	0,2% vs n.d.	

Impacte econòmic

Indicador	Valor	Font
Recaptació de l'Impost sobre Estades en Allotjaments Turístics a la Garrotxa	138.860,16 € vs 134.977,64 € (any 2018 vs any 2017)	Generalitat de Catalunya
Ocupació dels allotjaments reglats	51% vs 52%	Xarxa d'Oficines de Turisme de la Garrotxa

Inversió

Indicador	Valor	Font
Pressupost de Turisme Garrotxa	200.277,14 € vs 221.023,44 €	Turisme Garrotxa
Pressupost del Consell Comarcal de la Garrotxa dedicat a turisme	70.939,34 € vs 69.154,49 €	Turisme Garrotxa
Import de l'Impost Sobre Estades en Allotjaments Turístics que retorna a la Garrotxa	67.080,17 € vs 40.248,10 € (any 2018 vs any 2017)	Turisme Garrotxa

Inversió d'ajuts Leader al sector turístic de la Garrotxa	1.223.634,52 € vs 971.157,72 €	ADRINOC
---	--------------------------------	---------

Altres indicadors

Indicador	Valor	Font
Nombre de quilòmetres de camins i d'itineraris senyalitzats i mantinguts	Longitud total de camins senyalitzats a la Garrotxa: 1.119 km vs 1.037 km Nombre d'itineraris senyalitzats a la Garrotxa (itineraris d'ltinerànnia, del Parc Natural, del Consorci de l'Alta Garrotxa, GRs, itineraris saludables*...): 141 Longitud total dels itineraris senyalitzats a la Garrotxa (itineraris d'ltinerànnia, del Parc Natural, del Consorci de l'Alta Garrotxa, GRs, itineraris saludables*...): 872 km vs 790,2 km *Se n'exclouen del recompte els 15 itineraris saludables d'Olot atesa la intenció de l'Ajuntament d'Olot de desmantellar-los.	Turisme Garrotxa
Oferta pedagògica relacionada amb la CETS i formació dels gremis.	11 formacions vs 13 formacions	Turisme Garrotxa
Nombre d'empreses que treballen per un territori responsable (CETS, Codi de Gestió Sostenible...).	42 empreses vs 38 amb la CETS, 6 vs 13 de les quals apliquen el Codi de Gestió Sostenible i 14 vs 23 també són Empreses Lingüísticament Responsables.	Turisme Garrotxa

Informe

L'oferta del sector turístic de la Garrotxa l'any 2019 la conformen **554 allotjaments reglats**, 54 més que l'any anterior, un increment important. D'aquest total, 46 eren hotels, 133 establiments de turisme rural, 13 apartaments, 319 (50 més que l'any anterior) habitatges d'ús turístic, 18 càmpings, i 25 albergs i cases de colònies. Com ja és habitual al llarg dels darrers anys, cal destacar, un any més, el creixement més que important del parc d'habitatges d'ús turístic, mentre que la resta de sectors es mantenen gairebé sense canvis.

L'increment del nombre d'allotjaments té una repercussió directa amb la capacitat global dels allotjaments, ja que passem de les 10.059 places a les **11.658 places**, sempre partint del supòsit que la capacitat mitjana dels habitatges d'ús turístic són 5 places.

Per a obtenir una imatge completa del sector també cal esmentar que a la Garrotxa l'any 2019 existien **173 restaurants**, i **126 bars**, i també **32 empreses d'activitats** vinculades a l'ens de promoció turística comarcal dedicades totes elles a prestar serveis especialment dirigits als turistes i visitants. Cap d'aquests tres sectors ha experimentat grans canvis respecte l'any anterior, més enllà d'un descens del nombre de bars (-20).

De les **887 empreses turístiques** existents a la Garrotxa (37 més que l'any passat), 263 (17 més que l'any anterior) estan associades a l'ens de promoció turística comarcal, Turisme Garrotxa, és a dir, gairebé un 30%.

El nombre d'agències de viatge vinculades a l'ens de promoció turística comarcal no ha sofert variacions respecte l'any anterior, i s'ha mantingut en 2

De les 263 empreses associades a Turisme Garrotxa, 58 formen part del Servei d'Innovació i Producte, un servei creat per a aquelles empreses que volen un suport amb la comercialització i apliquen com a innovació els criteris de la Carta Europea del Turisme Sostenible (CETS). El 2019 hi havia **acreditades amb la CETS 42 empreses turístiques** de diferents tipologies.

Per a una interpretació correcta de les dades de la demanda (**visitants informats**), recomanem consultar la memòria de les oficines de turisme de la Garrotxa, disponible a <http://ca.turismegarrotxa.com/dades-d-interes/>, ja que l'any 2019 es van produir diferents circumstàncies que van tenir una afectació en la recollida de dades.

A la memòria esmentada s'hi indica que mentre que ha augmentat a les oficines de turisme de Besalú (+4%), Sant Joan les Fonts (+16%), la Vall d'en Bas (+114%) i als centres d'informació del Parc Natural (+37%), a la d'Olot i a la de Santa Pau s'hi ha registrat descensos, que van des del -9% en el cas d'Olot fins al -79% en el cas de Santa Pau.

El descens de l'Oficina de Turisme d'Olot s'explica per una pèrdua de dades durant el pont de la puríssima; dades que es van entrar però que no s'han pogut recuperar. El descens de l'Oficina de Turisme de Santa Pau, s'explica pel fet que de gener a juny l'oficina de turisme només va obrir els caps de setmana, excepte durant la Setmana Santa, que va obrir cada dia. Només a partir del mes de juliol, va tornar obrir cada dia, si bé tancant un dia i mig (el dilluns a la tarda i el dimarts), mig dia més que l'any anterior.

Convé destacar que el mes de maig l'Oficina de Turisme de Santa Pau es va canviar d'ubicació, deixant el local de la plaça Major per passar a estar situada en un edifici de nova planta a peu de carretera, just al costat de l'aparcament de l'entrada del poble, en una ubicació que, en principi, es valora com a millor.

Les dades de l'oficina de turisme de la Vall d'en Bas (+144%) també s'expliquen per canvis en els horaris d'obertura de l'oficina de turisme i en la sistemàtica d'aportació de dades als gestors estadístics.

De la mateixa manera, les dades dels Centres d'Informació del Parc Natural (+37%) també troben una explicació pels mateixos motius, sumat al fet que des del mes d'abril han disposat d'un gestor estadístic molt més eficaç, que els ha permès recollir dades d'una manera molt més sistemàtica que fins aquell moment.

Per tots aquests motius, aquest any 2019 més que cap altre any, cal focalitzar l'atenció en les dades qualitatives, més que no pas en les quantitatives, que es poden portar a extreure conclusions equívokes.

Prescindint de l'efecte distorsionador de les dades de les oficines de turisme de Santa Pau i de la Vall d'en Bas, i prenent de referència, aquest any, i de manera excepcional, únicament les dades de les oficines d'Olot i de Besalú, **es podria concloure que el volum de persones ateses ha disminuït un 2,5%** (i no pas un 10% com suggeriria el còmput global de totes les dades).

Més enllà de les xifres quantitatives que, com diem, aquest any 2019, tenen poca consistència, cal prestar atenció en el perfil majoritari de les persones ateses: **famílies, parelles i grups d'amics**.

En relació als punts d'interès dels visitants, cal destacar el canvi operatiu que hi ha hagut en aquesta pregunta, que a partir d'aquest any inclou activitats i indrets, indistintament. En qualsevol cas, si abans allò més sol·licitat eren els itineraris pedestres i Santa Pau, ara ho és **senderisme** (equiparable a "itineraris pedestres") i la **zona volcànica** en general. Cal destacar, especialment, la diversitat de punts d'interès pels quals els visitants pregunten, tots ells amb percentatges molt semblants, una mena de "long tail" que posa de manifest que la tasca que s'ha dut a terme des del territori, en relació a posar en valor el patrimoni natural i cultural de la Garrotxa, més enllà dels indrets més coneguts, ha tingut èxit.

En relació a la procedència, **el 55,9% mercat català, el 19,3% mercat internacional i el 18,6% resta de l'estat espanyol**. França, els Països Baixos i el Regne Unit són els principals països europeus de procedència; i el continent americà i Israel són els principals mercats emissors de la resta del món.

Finalment, en relació a l'allotjament, la dada que ara s'obté fa referència a si es pernocta a casa o a fora. Més enllà del volum de persones que no van respondre a aquesta pregunta, o a les que no se'ls va formular, el 10,3% va indicar que pernoctava fora de casa seva (en allotjaments turístics de diferents tipologies), mentre que el 5,3% va respondre que pernoctava a casa seva. Per tant, es pot inferir que aquest darrer percentatge fa referència als visitants d'un dia.

Si desgranem en quines tipologies d'allotjament s'estaven les persones que van respondre que pernoctaven fora de casa seva, ens trobem que la major part ho feia a hotels (31,7%), seguit d'establiments de turisme rural (21,7%), autocaravanes (13,9%), càmpings (13,3%) i apartaments (5,7%). Un 5,3% ho feien a casa de familiars o amics, un 2,8% a cases de colònies, un 2,5% a segones residències i un 2,2% a albergs. Cal destacar que ara aquesta pregunta ja no discerneix si aquestes pernoctacions es fan a la Garrotxa o fora de la comarca.

Pel que fa a l'estacionalitat, es perceben els pics habituals de Setmana Santa i del mes d'agost. El nombre de persones ateses va anar disminuint a mesura que l'any s'acabava, però mantenint unes bones xifres el mes de novembre, i també el desembre.

Un bon indicador de l'impacte econòmic és la **recaptació de l'Impost sobre Estadades en Allotjaments Turístics** a la Garrotxa. Malauradament en el moment de redactar aquests informes no acostuma a estar disponible la dada de l'any anterior, de manera que sempre hem d'analitzar la dada de dos anys enrere. Dit això, la recaptació de l'any 2018 va ser de 138.860,17 €, 38.82,52€ més que l'any anterior. Del total de la recaptació, el 50% (67.080,17 €) va retornar a la Garrotxa, una part directament al Consell Comarcal de la Garrotxa i l'altra als ajuntaments que havien recaptat més d'un import determinat, si bé finalment, gràcies a l'acord en vigor, aquests darrers van traspassar aquests ingressos al Consell Comarcal, per tal de poder emprendre accions conjuntes.

També és un bon indicador l'**ocupació als allotjaments reglats**. En aquest cas, l'any 2019 el percentatge es va situar al 51%, una xifra un punt inferior a la de l'any anterior, que es pot explicar per l'increment que hi ha hagut en la capacitat d'acollida en habitatges d'ús turístic.

En l'apartat d'inversió, cal ressenyar diferents dades. La primera, el pressupost de Turisme Garrotxa, l'ens de promoció turística comarcal, que l'any 2019 va ser de 200.277,14, uns 21.000 € inferior a la de l'any anterior, si bé també cal tenir presents els 70.939,34 € que gestiona Turisme Garrotxa però que formen part del pressupost de turisme del Consell Comarcal de la Garrotxa, la pràctica totalitat dels quals provenen del retorn de la "taxa turística".

Pel que fa a la inversió realitzada al sector turístic en el marc dels ajuts Leader, s'ha situat en els 1.223.634,52 €, 252.476,8€ més que l'any anterior.

Si ens centrem en l'anàlisi d'altres variables més qualitatives, relacionades amb la salut i el benestar, podem parlar de la pràctica del senderisme, per a la qual fan falta camins en bon estat. A la Garrotxa, l'any 2019 hi havia **1.119 quilòmetres de camins senyalitzats i mantinguts**. "Sobre" aquesta infraestructura, hi havia **141 itineraris senyalitzats** per diferents organismes (Itinerànnia, el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, el Consorci de l'Alta Garrota, la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya -GRs-, Dipsalut -els Itineraris Saludables-, el Consorci Vies Verdes de Girona, etc). Aquests 141 itineraris senyalitzats representaven 872 quilòmetres senyalitzats (inclosos els trams coincidents). Aquestes dades corresponen a l'any 2019.

El fet que a l'informe de l'any passat no es tinguessin en compte alguns itineraris que ja existien, fa que la comparativa respecte aquell any sigui poc real. Més enllà d'aquest fet, es pot dir que l'oferta, tant en nombre de quilòmetres de camins senyalitzats com en varietat d'itineraris senyalitzats, ha sofert un lleuger creixement respecte l'any anterior.

Pel que fa a l'oferta pedagògica, s'han organitzat **11 cursos**, sumant aquells que estan relacionats amb la CETS i que coorganitza Turisme Garrotxa amb la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot i el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, i aquells cursos organitzats pels gremis, especialment l'Associació d'Hostalatge de la Garrotxa.

Finalment, pel que fa al nombre d'empreses que treballen per un territori responsable, la xifra continua en augment. A 31 de desembre de 2019 ja n'eren **42** les que estaven acreditades amb la CETS, 6 de les quals també aplicaven el Codi de Gestió Sostenible de la Garrotxa i el Collsacabra, i 14 també eren Empreses Lingüísticament Responsables.

Si fem una valoració global de les magnituds disponibles sobre el sector turístic de la Garrotxa de l'any 2019, ens adonarem que estem davant d'un **sector divers que experimenta un nou creixement, força significatiu, pel que fa als habitatges d'ús turístic**, i que registra unes **molt bones xifres d'inversió pública i privada**.

Resum

L'any 2019 el model de desenvolupament turístic de la Garrotxa s'ha continuat basant en el **turisme sostenible i per a tothom**, a través de l'estratègia i els principis de la CETS.

A nivell d'oferta, el sector ha crescut especialment en habitatges d'ús turístic (+18,6%). També ha crescut la recaptació de l'impost sobre estades en allotjaments turístics (+2,9%). El nombre d'empreses turístiques compromeses amb la sostenibilitat i que treballen per un territori socialment responsable creix i ja arriba a les 42 (+10,5%). La demanda, per la seva banda, es manté estable o lleugerament a la baixa respecte anys anteriors: petit descens a l'ocupació (-1%), poques variacions en el total de persones ateses a les oficines de turisme, i Catalunya com a mercat principal (55,9%), i amb un pes important dels mercats internacionals (25,5%), que un any més superen l'estatal (18,6%).

Turistes, visitants i població local tenen a la seva disposició 1.119 km de camins senyalitzats per gaudir de la natura i fer salut, i més de 140 itineraris senyalitzats diferents..

Som, doncs, davant d'un sector divers que experimenta un nou creixement de l'oferta, més important que no pas el de la demanda, que es manté estable o lleugerament a l'alça, i una bona infraestructura per al gaudi de la natura.